

De artistieke reis van Ellen Spijkstra

'Ik heb passie en ben kritisch,

Kunstenaar Ellen Spijkstra was zeer verrast toen minister Sithree van Heydoorn van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur & Sport (OWCS) enige tijd geleden op een ochtend om acht uur bij haar langs kwam. Zogenaamd om een cadeau uit te zoeken om mee te nemen naar de Koninkrijksspelen op Aruba.

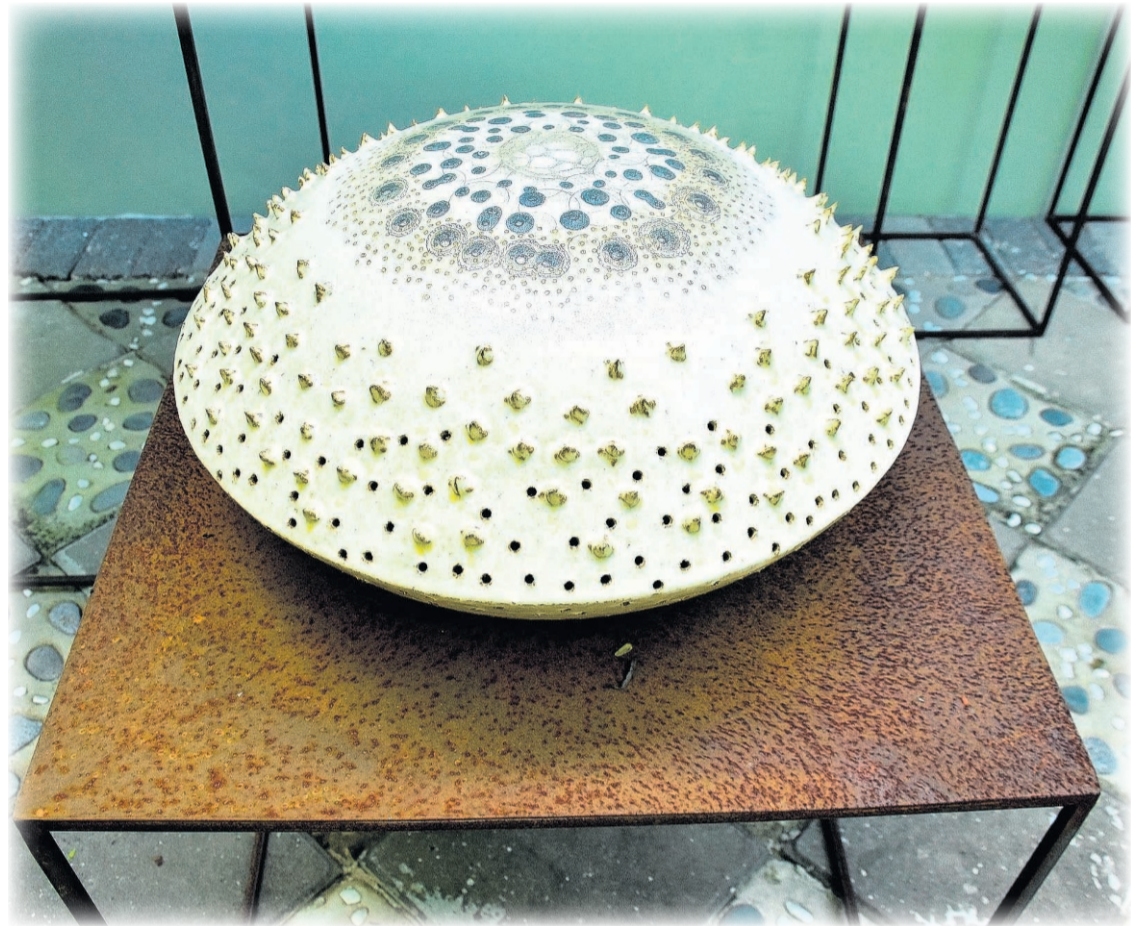
door Judice Ledebouer - foto's Ken Wong

Maar vervolgens kwam hij met de mededeling dat ze dit jaar de winnares was van de Cola Debrotprijs, voor de categorie beeldende kunst. Spijkstra (1957) ontving deze prestigieuze prijs voor haar bijdrage aan de ontwikkeling van de bevolking van Curaçao, haar talent, ervaring en passie, en vanwege het feit dat ze als cultuurambassadeur Curaçao in het buitenland op de kaart heeft weten te zetten. Ze ontving hem op 4 mei jl., de geboortedag van Cola Debrot, naar wie de prijs is genoemd. Ze is er nog steeds beduusd van.

Napa zocht haar op in de tuin van haar atelier, waar een typisch Zuid-Amerikaanse sfeer hangt. Spijkstra vertelt over haar leven, haar kunst, haar buitenlandse reizen en hoe ze zichzelf ontwikkelde tot de keramisch kunstenaar die ze nu is. "Ja, die sfeer hier. Ik raakte geïnspireerd tijdens mijn reizen in Venezuela in de jaren tachtig", vertelt ze en kijkt met een glimlach naar de plek waar zij haar kunst maakt en waar zij ook vele anderen, die cursussen bij haar volgden, inspireerde en de keramische technieken leerde.

Op haar 23e kwam Spijkstra naar Curaçao. Ze is geboren en getogen in Nederland en ging na haar middelbare school naar de kunstacademie in Groningen. Al vanaf de brugklas wist ze dat ze iets met kunst wilde doen. "Ik vond alles van kunst leuk, ik deed veel aan knutselen en handvaardigheid, macramé, wandkleden, sieraden." Ze wilde naar de academie, maar haar vader zei: 'Je moet dan wel naar de lerarenopleiding gaan, want je moet je eigen geld kunnen verdienen.' Spijkstra behaalde haar eerste graad handvaardigheid en kunstgeschiedenis aan de lerarenopleiding van de kunstacademie Minerva. De MO-A opleiding was heel breed: ze leerde met keramiek, hout, metaal, gips en kunststof werken, maar ze vond keramiek het leukste en koos dat dan ook als specialisatie tijdens de laatste twee jaar van haar opleiding, de MO-B. Haar eerste werkervaringen in de keramische kunst deed ze op als assistent van de bekende keramiste Natascha Zaludová in Amsterdam.

Spijkstra kwam op Curaçao terecht door de liefde en ze maakte de sprong naar een

ander leven samen met haar man Eric de Brabander. "Nog zonder internet en met alleen heel dure telefoon- en vliegverbindingen, voelde Curaçao voor mij behoorlijk geïsoleerd. Er was op keramisch gebied niets verkrijgbaar en de communicatie was lastig. Voor een kleibestelling ging er eerst een brief naar Miami, dan kreeg ik een brief terug met de kosten van de materialen, moest ik een bankcheque sturen en dan kwamen de spullen pas hier naartoe. Er kwam in die tijd één keer per drie weken een schip en al met al duurde het wel twee tot drie maanden voordat ik mijn materialen had. Met de komst van de fax in de jaren negentig werd het al makkelijker, maar tegenwoordig kan ik met een beetje geluk mijn bestelling in drie weken in mijn studio hebben. Ik heb nog steeds grondstoffen staan die ik indertijd groots had ingekocht omdat ik vooral niet zonder materialen wilde komen te zitten", vertelt ze lachend.

Toen Spijkstra net op het eiland kwam zocht ze werk en bezocht schoolbesturen. "Ik had geluk. Ze hadden eerste graad handvaardigheidsdocenten hard nodig en in augustus 1981 ging ik aan de slag als docent op het MIL, daarna aan het MAO. Ik had daar leerlingen die bijna net

zo oud waren als ik. Later heb ik ook nog op het Radulphus lesgegeven en ik was vakdocent bij de LO handvaardigheidsopleiding."

Met haar man ging ze midden jaren tachtig een dik jaar naar de Verenigde Staten, waar weer een andere wereld voor haar openging. Ze gingen in upstate New York, in Rochester, wonen en Spijkstra volgde als 'independent student' lessen aan de masteropleiding keramiek van het Rochester Institute of Technology, met name ovenbouw en glazuurtheorie. "Dat had ik ook in Nederland geleerd, maar nu was het veel uitgebreider. En ik voelde me weer even 'terug in de wereld'. Tijdens die opleiding kwamen een aantal keren bekende keramisten workshops geven en dat idee nam ik mee terug naar Curaçao."

Weer op het eiland dacht ze erover na hoe ze het contact met de buitenwereld kon behouden. De oplossing vond ze in het organiseren van workshops voor haar leerlingen, gegeven door buitenlandse keramisten. Ze was daarbij geïnspireerd door Candido Millan, van Escuela Arte Fuego. Hij had in 1989 Ellen uitgenodigd om een workshop raku en primitieve stooktechnieken te komen geven op zijn school in Caracas. Heel

beroemde kunstenaars waren haar daar voorgegaan; voor een Amerikaan of Europeaan is een paar weken werken in Venezuela interessant. Curaçao is ook leuk, dacht Spijkstra.

Ze bezoekt regelmatig congressen in de VS, waar dan 3000 tot 5000 keramisten rondliepen, en onder andere daar scoutte ze potentiële kandidaten voor een cursus op Curaçao. Ze werd aan veel kunstenaars voorgesteld, sprak ze één op één en realiseerde zich als ze op zo'n congres rondliep: "Wow. Het duidt me hier. Hoe anders is het in een land als Amerika om je kop boven het maaiveld uit te krijgen. Dat is toch wel een groot voordeel van een klein eiland als Curaçao, waar je heel snel gezien wordt als je iets kunt en iets wilt en waardoor je veel kansen krijgt om te groeien als kunstenaar."

In de jaren tachtig gaf ze les op een kleine achterporch. Na de verhuizing naar Girouette in 1989 bouwde ze stap voor stap aan haar studio, de mooie ruimte die ze nu heeft. Deze cursusruimte was groter en hier kon ze ook aan grotere groepen lesgeven. Ze maakte haar oven zelf. "Ik ben niet zo technisch, maar ik maakte wel zelf de oven die ik nodig had", vertelt ze. Ze nodigde keramisten van wereldniveau

Premio Cola Debrot

De Cola Debrotprijs wordt ieder jaar op de geboortedag, 4 mei, van dichter, schrijver en minister Cola Debrot (1902-1981) uitgereikt aan mensen of organisaties die uitblinken in vakgebieden Architectuur, Beeldende Kunst, Dans, Folklore, Literatuur, Muziek, Theater en Wetenschap. De prijs bestaat uit een gouden speldje dat een oranjeappel voorstelt, een oorkonde en 5000 gulden. Deze cultuurprijs wordt sinds 1968 ieder jaar uitgereikt aan een specifieke categorie.